

הס בגי' שלש מאות יוד פממים ה'ההס בגי' מאתים יוד פעמים הא'
הס בגי' קך ושלשהס יוד הס בגי' כח'ר. והענין הוא כי ג' י"ה
הס שלשה מוחין והס למעלה בזחינת הכתר של הנקבה כי על
בחי' מוחין שלש הס משם י"ה כעודע אללנו. ואס נלרף כתר על
אמן הריהכל בגי' אשתי" כי אז נקרא אשתי. אח' כהקח שלשה מילויים
בלבד (א) כזה יה"א גם תקח שני אוחיות מילוי אוח יו"ד והס
רד והרי הכל ודיה"א והס בגי' כ"ז ולפי שהשלש יודין אין
במילויים שיטי לכן די לנו אס נקח מילוי א' לבדו אבל באוח היה"א
יש ג' שינויים במילואה ולכן אנו לוקחין שלשה שהס יה"א והנה
אס תכבר תשי"א שהוא אשתי עם כ"ז יהיה הכל בגי' שלהבת
והרי תכבר ארץ משם י"ה יולאת זו השלהבת והוא בסוד ב' מוחין
של אר"א המתפשטים תוך נחס והוד כעודע ומוחין להמשיך משס
השלהבת הזו כדי לנרש הקליפות. גם דע כי אוחיות שלהב' הס
אוחיו' שבת לה' שהוא סוד עליות שבת ש' בת (ג) שהיא המלכות
העולה בנה"י שהס סוד ש' בגי' קיים שבה או כשעולה אל חג"ה
שגס הס סוד ש' והוא שלהבת י"ה כי ענין השבת קדושתו נמשכה
מן שס י"ה שהוא אר"א כעודע י"ה השבת נאמר בו כי עיקר שהיא
לפי שעולין ז"ן עד אר"א ממש הנקרא י"ה וזו העל' היא הגורמ'
לאותה השלהבת שסרד ומגרש את הקליפה כ"א הנמש היא
כרוך על עקבו לא היה הקדושה יכולה לעלות:

תפוחין יתבאר ענין המקו' הפניו מה ענינו :
אס תשיב משבת רגליך כו' כבר הודעתוך ארץ מה שנעשה
בימי החול ע"י חפלה נעשה ביום השבת מאליו (ו) והענין
הוא כי הנה כלל שבת ערס שיתפללו בגי' תפלויהס ככללן
כל העולמות ג' בגי' כי"ד נה"י דעשיה ככללן ועולין בחג"ה
דעשיה וחג"ה בחב"ד דעשיה. וחב"ד דעשיה בנה"י דיירה ונה"י
דיירה בחג"ה דיירה כו' וכעד"ז עד רוס המעלות ומלא כי
בהעשות הדבר הוה נשאר מקום דנה"י דעשיה קריס ומקום
איר פניו והמקום הזה הוא המקום שאנו קורין אוחו שיצור
תחום שבת. ומלא כי ע"י הכללות אלו העולמות כל התכלית (ו)
הוא לנרך נה"י דעשיה שיתפלו למעלה ויבאר ביניהם ובין
המקום של הקל'י מקום איר פניו ביניהם שלא יתאחו הקל'י.
והטעם הוא כי הנה"י הנה הס ירכין לבד מגופא אשר שס
הוא עיקר אחיות היינוגים והרי זו דומה למי שמרס וטשא
רגליו למעלה שלא יטנפו רגליו בטיע וחמ"ס אס תשיב משבת
רגליך ר"ל אס תשיב רגליו למע' המסכת השבת אע"פ שס
הרגלים הס נה"י כי אלו נחוספו מחדש כי כל עיקר של ז"א
אינו רק ו"ק חג"ה נה"י ויתעלו ונעשו בבחי' חב"ד חג"ה והולרך
להתחד' מחדש בסו' טוס' את הנה"י. ועפ' ביום שבת חוזרין
אלו הנה"י לעלו' ולשו' למע' אל מקומם ולהכלל שס ואמנם
היולא מחוץ לתחו' הוא גורם ארבעה היפך מכל זה :

היוצא

מחוץ לתחום כבר נה"ל מה ענינו ומה הוא פונס והנה
אפי' למד' תחומין דאורייתא עב"ו פטור ממיח'
והטעם הוא לפי שהוא מוליא את עלמו מחוץ לתחום הקדושה
שהוא שיצור ב' אלפים אמה ב' מילין (ה) כמ"ס אללנו ואינו פונס רק
את עלמו שהיולא את עלמו מחוץ לתחום הקדושה אל מקום הקל'י
אבל העושה מלאכה ביום השבת חייב מיחה לפי שגורס אל הקל'י
הנקרא מלאכה חול להבנ"ס אל תוך קדושת שבת וגורס דע לו
ולזולמו ולכן עונשו גדול מאד (ט) ו"ס מחללה מות יומת והוא מלשון
חלל כעובר בהקדמת דפי' בראשית כי מכניס את הקל'י לתוך החלל

והמקום של הקדוש' ספק' שבת וזו לשון חילול שבת. (א) טעם למה
כל השבת הוא בסוד שבטיים והיא נקרא שבטיע. דע כי הנה בכל
עו' מד' עולמות אבי"ע יש י"ס והס י"ס דעשיה וי"ס דיירה
כו' והנה סדרן הוא זה כי הנה"י עולמות שבדריאה הם להס
היכל א' כולל ללשלתן ונק' היכל ק"ק דברי' ועוד יש ו' היכלות אחרות
לו' ספי' האחרים מחסר עד היסוד חלל ספי' המלכו' דבריאה
אין לה היכל בפ"ע. אמנם היא יורדת למטה בהיכל ק"ק די"י
אשר עומד תחת הכריאה וכעד"ז בכל עו' ועו' כי"ד מנ' דאל'
אשר היכל ק"ק דברי' ומל' דברי' בהיכל ק"ק דיירה כו' וכעד"ז
בכולס והנה ביום שבת מתהפך הסדר ונעשה הפך מן הנה"י
אדרבא היכל ק"ק , כריאה המעלה באל' ומתהפך להיות אל' ממש
ואז נשארים כבריאה ז' ספי' תחתונ' בלבד וכן היכל ק"ק די"י
מתעלה ומתהפך אל הכרי' ממש ואז נשארו ז' ספי' בלבד בי"י
בו' היכלין לפי שהמלכות דיירה היא בהיכל א' עם ג"ר של עשי'
ומלא שאינם רק ז' היכלין לבד וכעד"ז בכל ד' עולמות אבי"ע
וכן בכל בחי' פריעיות שבת העולמות כנו' ויכולס הס ביום שבת
בסו' ז' לבד כי הנה"י שכל עו' ועו' ובכל בחי' ובחי' הס מתעל'
כנו' וזו הטעם שכל שבת הוא בסוד שבטיים (ו) ענין השבת (א)

יש ב' בחי' בגי' ז' ובחי' י"ג הבחי' הא' שהיא בחי' הו'
הוא באופ"ו כי הנה נתבאר במקומו רבי' כי ראשית העשי'
הוא ממש סוף היירה ועד"ז בכל עולם ועו' והנה ביום שבת
עול' ג"ר דעשי' ונכללן בתמלכות דיירה ונשארו עשביה ז"ת
בלבד כי הנה"י ראשונות נתעלמו ונכללו תוך המלכות דיירה ולא
נשארו בגלוי רק הז"ת בלבד. והנה כאשר עלו ג"ר דעשיה
ביירה אין הז"ת דעשיה נשארים במקומ' הא' ממש כי גם הס
עולות אחר מדרגת ג' ראשונות ועולות ממותס ממש. המשל בזה
חב"ד נתעלו במלכו' דיירה וחג"ה דעשי' בחב"ד ונה"י בחג"ה
ומלאו מקום נה"י דעשיה פניוים וריקנים לגמרי וכעד"ז בכל
עו' ועו' כי ג"ר דיירה עלו במלכו' דבריאה וג"ר דברי'
במלכו' דאל'. וענין זה יתבאר לך כמה שהודעתוך כי ראש הכרי'
הוא עלמו סוף האל'י. וכן בכל עו' ועו' וכמו שהענין הזה עובד
בכל

הגהות וביאורים : (א) ס' של ה' : (ב) עיין דברי שלום דף ו' ע"ג טאה ג' : (ג) ספ"ס פ"ד משנת השבת : (ד) עיין נ"ש דף ח"א : (ה) עיין ו' עיין ח"ה : (ו) עיין ח"ה דף י"ז ע"א טיפה כ"ס :
(ז) ע"כ דף ר"א ע"א ודף י"ב ע"א טיפה ו' וכדף ל"ו ע"ב ד"ה ואח"כ : (ח) עיין ח"ה דף כ"ד ע"ב טיפה ח' : (ט) עיין ח"ה דף י"ז ע"א טיפה כ"ס :
(י) ס"ל כל החפלות : (יא) עיין נ"ש בשאלות להבניי המערב דף כ"ה ע"ב וכדפוס ויילת בדף ל"א ע"ג טאה ס"ה ו"ל בענין כו' וייתר מה שקשה לנו ביאורו
בס"ס תחום שבת מדרבנן שיצור מילין טו' והרי אמרו אלפוס אהה מיל שיעור תחום שבת ולא כו' מילין כמ"ס בש"ס ע"ל ועיין בש"ס ע"ל בשלח ד"ב
פ"א שורה א' שבת וכן נזרו חז"ל אלפיס אהה דרבנן שהוה מיל אחד : (ט) כדי להחלין ולחזור נקדושה פ"ה בהקדמה לשטר השבת כ"א וס"ב יכן היא
לקמן סוף פ"ב : (י) כ"כ ח"מ ו"ס החפלות השכינה שבת שהיתה כגלות בחיל : (יא) עשה חורה למקומה ז"ל : (יב) ע"ה בהקדמה לשטר השבת פ"ה :

ראה סידור
דחול 1, דף 9
ע"ב, סידור 2
דף 2, ע"ב

ככל ש' מד' פולמוס אלו דאבי"ע גם בעולם אצי' עלמו מיניה וביה הנה הוא כולל מכמה אלף אלפי רובי רבנו' עולמות וכולם הם נעשים בשבת בבחי' ז' ו' עד רישא פלאה דלא אחידע הנקרא פתיק יומין וז"ס שאנו קורין את השבת שביעי ויען כי בחי' כל השביעיות הם ביסוד כטודע לכן אומרים המלאכים אותו השיר פני' בספר פקדי היכלות המסמל האדר' והאמונה לחי העו'

ראש לזאת הו' שהם סוד פתוחין לכן הכת שיש בזה הו' שיש בה ראש גורם לזאתו הקון שבאחורי אות ה' כטודע אשר נעשה מאותו הראש של הו' (ה) ואח"כ נעשים ה' של שדה לפי שהיא מתעברת ממנו ונתון בה בחי' אותו העובר שבתוך אף ד' ונעשה ה' ואותו העובר הוא סוד ו' שבתוך הס' והרי אף ענה מן ג' בחי' אל ד' ומן ד' אל ה' והם ג' אותיות שדה. אבל הקלי' הם להפך כי אותיותיהם הם אותיות שקר וכל מה שהולכים מתמעטין מספרם כמ"ס והנה אותיות שדה ואותיות שקר הם שוות אלא שהם שלא כסדרן והטעם הוא כמו שנבאר כי הקדושה נק' שדה כי הולכת ומתגדלת. והקלי' נק' שקר כי הולך ומתמעט'. ופתה נבאר ארך האותיות' הם שוות כי סגס אות ה' של שדה ואו' ק' של שקר שניהם כביור או' ר' ק' שרגל שחלל של הו"א נחלקך מעט ונעשה ק' גם אות ד' וזאת ר' הם כביור או' ואין הפרש ביניהם רק תג או' וסוקן או' שבאחור אות ד' :

ועתה נבאר ענין השביעיים האלו והנה נבאר כי כל אחת היחידים היא כנה"י לפי שהם לכר מגופא וכבר ביארנו כי הקלי' שולטים בנה"י ובפרט אחר שחטאו ישראל בעוה"ר וז"ס ש' דשקר ואח"כ רוצים הקלי' להתאחו ויזהר ולוקח לפגמ' אותו העיבור שנתעברה המל' ממנו כנו". ומה הקלי' בחמילה היא סוד ר' כטודע בסוד אח"כ ואח"כ ר' אות ד' היא בקדושה וזאת ר' בקלי' ואו' הקלי' הנק' אות ר' לוקחת אותו העיבור שהוא סוד ו' שבתוך ההא של שדה שהיא במל' ומחברו סוד אות ר' שלה ונעשים אות ק' ולא די שנעשים בה סוד אות ה' אלא שהיא פושטת אותה הו' שהיא העיבור שלקחה מן הקדושה ומחברת עמו בחי' הקלי' בסוד נמש כרוך על עקבו ואו' נעשה וז"ס הקלי' הנק' קוף בפני אדם כטודע. והרי נבאר ב' אותיות' ש"ק מן שקר. ואח"כ הקב"ה ברחמי הגדולים חוזר וחוסף העיבור הקדוש שהוא ממנה ואו' נשאר' היא בחי' ר' ככתמילה וז"ס ר' מן שקר כי חוזרת להתמעט בסוד ר' ככתמילה ומלאכי ה' הקלי' הנק' שקר לוקח' את אות ו' של הקדושה שבתוך אות ה' של שדה שהי' בחי' הקדושה שנמשכה בסוד העיבור סוד אות ה' תפלה ובאשר האשה מנאפת ולוקחתו הנה היא מתעברת ממנו. והנה היא הו"א חמילה אות ר' ומכנסת אותה הקדושה שהיא ו' הנו' סוד אות ר' שלה להתעבר בו ולא עוד אלא שג"כ מערבת רע בטוב שהי' קליפ' המתחברת עם אות ו' וזו עו"כ מתארכת ונעשים ו' ארוכה כעין ו' פשוטה ואז מן ר' נעשים ק' אבל כאשר המלכות אשת חיל העליונה היתה מעוברת בחמילה בסוד אות ו' היתה היא לורת כו' שהיא טוב בלא רע והנה אות ה' או מורה על ה' של הכל בן אדס"ר וק' זו מורה על ק' של קין בן אדס"ר שהוא מעורב עו"ר והנשמות של הכל הם מכניעים את הקליפה והרי נבאר ענין שדה ושקר מה ענינם. ובהו יובן משול' השקר אין לו רגלים כי אפי' שהקליפה נאחזת בתרין ריבין ורגלים שסם נגח וזו עיקר אחיזת' היא ברנל הסוד לבדו גורל אחד ולא בשתי רגלים וז"ס נחגי שוממם כל היום דוה המלך הוד כי ביום ה' שהוא הוד נחשב ב"ה באלף ה'. וגם ו'ס והודי נחשב עלי למשחית אבל נגח נחשב בו וגם נגח ישראל לא ישקר כי אין השקר נאחו ברנל הנקרא נגח ולכן אות ק' של שקר לא נחלקך ממנו רק רנל שמאל לבד שהוא סוד הסוד ושם נמש כרוך על עקבו בסוד התפשטות רנל הק' כטודע :

ונחזור לענינינו כי בענין חילול שבת יש שני אופנים. האחד הוא יציאת חוץ לתחום והשני הוא עשיית איזה מלאכה מן המלאכה והנה היוצא מתוך תחום לחתום הנה הוא מעקר את נשמתו ומזיזתו מן הקדושה אל הקליפה העומדת בסוף מקום תחום שבת כנ"ל. ולכן אינו חייב מיתה כי לא פגם רק בנשמתו בלבד ועונו ישא בנייהם ויהלבוך ויחזור לשורשו בקדושה אבל העושה מלאכה בשבת גורם להכניס הקליפה בפנים בתוך הקדושה בצורתו המקי' אשר משם הוא שורש שגם פגם בקדושה עומה לכן חייב מיתה משם ג' כי גורם ח"ו לפגם מקדש ה' כי ראיה זרייה באו מקדשה ח"ו. (ו) והרי נבאר ענין היום השבת

זבחות וביאורים : (א) ח"מ וז"ל בסוד מלות תחומין וז"ס ששם אחר שהפגם ביסוד והוד והי' נגח לבד : (ב) ז"כ ח"מ סותר תוך כדי קמח ששם כח"י היסוד נארכו ברוחב ר"ל בחי' התחומין וז"ס. וז"ל הרב ש"ס ולענ"ד אין כאן קושיא שיהיו כע"ה בלג"ג פ"ה ובשמה"פ לך דעס תכח רבנו קלי' כי וזו פגם כח"י היסוד ברוחב ר"ל בחי' התחומין וז"ס. וז"ל הרב ש"ס ולענ"ד אין כאן קושיא שיהיו כע"ה בלג"ג פ"ה ובשמה"פ לך דעס תכח רבנו קלי' טעם שפירש בלג"ג שחמ"ל והאחות הם וסוכנת את היסוד הקדוש וקרא ערלה יע"ס וזהו יובן דברי רבוט עב"ל : (ג) ח"מ ז"ס כי תחום שבת אינו אלא מיל בלבד ואינו משך כי אלפים אמה נמקם כי מילין ועדיין ז"ס שיהיו לטל ט"ל בנהגות וכיאיירוס את ח' והרב ש"ס רוצה לנהיג בזה ע"י"ש : (ד) והנה שיעור שח"י : (ה) ר"ל ע"י העוין הרשוו בראש הו' פתחה עד התחת דובר כי החילה בנה"י לבד ואח"כ כי פ"ח ע"ס : (ו) ח"מ בלג"ג ר"ל כי גם המגנים מ"ה לרה"י נכנס בכלל המלאכות המוכר כי גורם להכניס הקליפה אשר היא בתוך ברה"י לתוך רס"י כנלפ"ד :

סידור תפלה קהרש"ש

ליראה את ה', שולחן דוד, עבד א', ה יוד הה וו הה, אל אדני
 חצות: המורם מהם פיוצא בהם אלא שהמורם נאכל
 לכהנים? נשיהם ולבניהם ולעבדיהם:

להטלות הקדושה שנברר ועלה בקטורת לסלבים חג"ת ונה"י דמל'.

שְׁדָמִים קְדָשִׁים היכל ק"ק בחב"ד דז"א דעשיה כיון לצרר צירורי
 כלים חילו' נה"י דמלכים ולהטלותם עם נפש שלו. וחילוניו' דעסיה פנימים
 ומקיפים להיכל ק"ק כחצ"ד דז"א דעסיה דכל פרלוק ולצרר חלקי כחצ"ד דכחצ"ד
 דכל פרלוק ולהמשיך להם מוחין פנימי' ומקיפי' עם חלקי נרנח"י דנח"י דנפש קלים
 שְׁחִיטָתוֹ בְּכָל מְקוֹם בְּעֶזְרָה. וְדָמָן טָעוֹן שְׂתֵי מִתְּנוֹת
 שֶׁהֵן אַרְבַּע. וְנֹאכְלִין בְּכָל הָעִיר לְכָל אָדָם בְּכָל מֵאכָל
 לְשָׁנֵי יָמִים וְלִיקָה אַחַת: הַמּוֹרֵם מֵהֶם פִּיּוּצָא בְּהֶם
 אֲלֵא שֶׁהַמּוֹרֵם נֹאכֵל לְכַהֲנִים לְנִשְׁיָהֶם וְלְבָנֵיהֶם
 וְלְעַבְדֵיהֶם:

הַבְּכוֹר וְהַמְּעֵשֶׁר וְהַפֶּסַח קְדָשִׁים קָדִים שְׁחִיטָתוֹ בְּכָל
 מְקוֹם בְּעֶזְרָה וְדָמָן טָעוֹן מִתְּנָה אַחַת. וּבְבֶדֶד
 שִׁיתָן כְּנֶגֶד הַיְסוֹד. שְׁנָה בְּאִכִּילָתָן. הַבְּכוֹר נֹאכֵל
 לְכַהֲנִים. וְהַמְּעֵשֶׁר לְכָל אָדָם. וְנֹאכְלִין בְּכָל הָעִיר
 בְּכָל מֵאכָל לְשָׁנֵי יָמִים וְלִיקָה אַחַד: הַפֶּסַח אֵינוֹ
 נֹאכֵל אֲלֵא בְּלִיקָה. ואֵינוֹ נֹאכֵל אֲלֵא עַד חֲצוֹת. ואֵינוֹ
 נֹאכֵל אֲלֵא לְמִנּוּיוֹ. ואֵינוֹ נֹאכֵל אֲלֵא צְרִי:

הקדמת רבי ישמאל נחבאר בש' מאמרי רז"ל ד"י ט"ד במאמר בספרי צפ' ויקרא טס"ב

רבי ישמעאל אומר בשלש עשרה מדות התורה

גדר ששת.

אהיה
 יהיה

מקל

אהיה	אהיה	אהיה	אהיה
יהיה	יהיה	יהיה	יהיה

סדר כניסת הל' דצלם בראשו של ז"א (לפי הוספות הרש"ש בסידורו - בל"ג)

פנימיות	חיצוניות		סדר כניסת הל' דצלם בראשו של ז"א (לפי סדר א"ב מלמטה למעלה)
יש"ס ותבונה	תבונה	יש"ס	
ויכולו ג'	(ד) ויכולו ב'	(ה) ויכולו ג'	חב"ד דל'
מעין שבע	(ב) ברכו	(ג) ופרוס ← ויכולו א'	חג"ת דל'
קריאת שמע ← ג' ברכות ראשונות דעמידה דערבית	(א) קבלת שבת		נה"י דל' ↑

סדר הארת המוחין דל' דצלם מז"א לתוך הנוקבא (לפי הוספות הרש"ש בסידורו)

פנימיות	חיצוניות		סדר הארת המוחין דל' דצלם מז"א לתוך הנוקבא (לפי סדר א"ב מלמטה למעלה)
יש"ס ותבונה	תבונה	יש"ס	
ויכולו ג'	(ד) ויכולו ב' ← קידוש (מעשה או"פ - דיבור או"מ)	(ה) ויכולו ג'	מחב"ד דל' דז"א
מעין שבע	(ב) ברכו ← ד' ברכות אחרונות דעמידה	(ג) ופרוס ← ד' ברכות אחרונות דעמידה	מחג"ת דל' דז"א
ד' ברכות אחרונות דעמידה	(א) קבלת שבת		מנה"י דל' דז"א ↑

קעט) ויכלו^א דכלו עובדין דלעילא ועובדין דלתתא, השמים והארץ, לעילא ותתא. כ' ר' שמעון אמר עובדא ואומנותא דאורייתא^ב שבכתב, ועובדא ואומנותא דתורה שבעל פה. וכל צבאם, אלין^ג פרטי^ד דאורייתא, ואפין דאורייתא, ח' שבעים פנים לתורה. ויכלו דאתקיימו ואשתכללו דא בדא, שמים וארץ^ז פרט וכלל, וכל צבאם רזי דאורייתא, ט' דכיאן דאורייתא מסאבן דאורייתא.^י

קפ) ויכל אלקים ביום השביעי, ד' דא תורה שבעל פה, י' דאיהו יום שביעי, י' וביה אשתכלל עלמא, דאיהו קיומא דכלא. מלאכתו אשר עשה,

מסורת הוהר

א) ויכלו-השמים, לעיל דף קי"ג ציון א' ושי"ג. ב) פרט וכלל, (כלל ופרט וכלל) ח"א טו: רמזו ח"ב ג. ח"ג רסא. ת"ז תקי מ"ז סד. תקי ו' בהשמטות קמהו ז"ח בראשית ו' טב שט. יתרו מ"א טג שלט. ג) ויכל אלקים ביום השביעי, (בראשית ב') ח"א ה: ח"ב טח. קיגו רנו רכב. ת"ז תקי כ"ב סו: תקי מ"ז סד. תקי ס"ט ק' ז"ח יתרו ל"ב סד שמו. ל"ג טא שיר. תק"ח קיב טג שלט. ד) תושב"פ-תושב"כ, ח"א מהו: עא. עב. ח"ב קלא: קסא: ר. רנו: רנח. ח"ג כג. מ: צג. קיג. קצו. רסד. שב. ת"ז תקי כ"א נ. תקי מ"ד סב. תקי מ' בהשמטות קמו. ז"ח תולדות כ"ו סד שיב. שה"ש ע"א טד שמד. רות פ"ג טג שלט. פ"ה טג שנא. תק"ח קכ"ב טא שלה.

חלופי גרסאות: א' נ"א ראשלימו. כ' נ"א אר"ש. ג' נ"א דבכתב. ד' נ"א דאורייתא דבע"פ. ה' נ"א פרושי. ו' נ"א דאורייתא. ז' נ"א אנפין. ח' נ"א שבעין אנפין לאורייתא. ואה"ל כתב שבעים פנים לתורה אד"ג והוא הגהה ממחוק. ט' נ"א דכין. י' בדמו"י כתב מה שחטר כאן ע"י בסוף הספר בסי' מ'. יא' נ"א אורייתא דבע"פ. יב' נ"א דאיהו יב' נ"א וכה.

ויכלו השמים

של ז"א המכונה תורה. ויכלו דאתקיימו ואשתכללו דא בדא, ויכלו השמים וארץ, יורה ששניהם, ז"א ונוקביה המכונים שמים וארץ, נתקיימו ונשתכללו זה מזה, שמים וארץ, פרט וכלל, זו"ן הנק' שמים וארץ, הם פרט וכלל, כי הז"א הוא בחינת פרט, כי המוחין יוצאים בו בפרטות בזה אחר זה, ומשפיע אותם להנוק' בדרך כלל, דהיינו בבת אחת. ונצרכים זה לזה, ונשתכללו זה מזה כנ"ל, בסוד פרט הצריך לכלל וכלל הצריך לפרט. וכל צבאם, רזי דאורייתא, דכיאן דאורייתא מסאבן דאורייתא, וכל צבאם, היינו סודות התורה, והטהרות שבתורה והטומאות שבתורה, כלומר דיני טהרה וטומאה הכתובים בהתורה. כי צבא נוסריקון צא בא אשר צא רומז על הטומאות ובא, על הטהרות. וביאור ענין פרט וכלל הוא להלן.

מאמר, ויכל אלקים ביום השביעי

קפ) ויכל אלקים ביום השביעי דא תורה שבעל פה, דאיהו יום שביעי,

וביה

הסולם

שמה, אע"פ שמוכרחין לחזור ולירד למקומם, מ"ם נחשב משום זה, נגד בני אדם, קעט) ויכלו, דכלו עובדין לעילא ועובדין דלתתא, השמים וארץ לעילא ותתא, ויכלו, פירושו שכלו ונגמרו המלאכות של מעלה והמלאכות של מטה, כי השמים וארץ יורו למעלה ולמטה. השמים, פירושו למעלה בעולמות עליונים, וארץ, פירושו למטה בעולם התחתון. ר"ש אמר, עובדא ואומנותא דאורייתא שבכתב, ועובדא ואומנותא דתורה שבעל פה: ר"ש אומר שהכ' השמים, יורה שנגמרו הפעולות והאומנות שבתורה שבכתב, דהיינו של בנין ז"א המכונה תורה שבכתב, והכ' וארץ, יורה, שנגמרו הפעולות והאומנות שבתורה שבעל פה, דהיינו של בנין הנוקבא, המכונה תורה שבע"פ. עובדא, פירושו בחינת ו"ק, ואומנותא, פירושו ג"ר. וכל צבאם, אלין פרטי דאורייתא, אפין דאורייתא, שבעים פנים לתורה, וכל צבאם, פירושו פרטי התורה, הפנים שבתורה, דהיינו השבעים פנים שבתורה. שהם פרטי בנין (דמו"י דף מ"ז ע"ב)

ולא כל מלאכתו, דהא ^ה * תורה שבכתב, אפיק כלא, בתוקפא דכתב דנפק ^ה מחכמתא.

קפא) ב) תלת זמנין הכא כביום השביעי, ויכל אלקים ביום השביעי, וישבות ביום השביעי ויברך אלקים את יום השביעי, הא תלת, ויכל אלקים, ביום השביעי, דא תורה שבעל פה, דעם יום השביעי דא, אשתכלל עלמא כדקא אמרן.

דרך אמת

מסורת הוהר

א) תורה-דנפיק מחכמתא, ח"ב פה. קכא. ח"ג פא. ת"ז חקי י"ח לב. ג) תלת-ביום השביעי, ח"ב פה. ת"ז חקי מ"ז פה. חקי מ"ח פה. ז"ח יחרו ל"ג טא שיר.

א) תורה שכתב כו' ויקהל ר' א' נראה שגם בינה נקרא כך ע"ש וינא קיזו ב' ס"ג ב' ויתרו ע"ג ב' ומשפטים קכ"א ב' ב' ע"י כפ' ויקהל ר"ז ב' על מה רמו ג' שבתות ושם מבואר כל הלכות שבת ע"ס הסוד וע"י תקונים תקון מת.

חלופי גרסאות: א) ג"א מחכמה. ונ"א מחכמתא יו"ד. כ) ג"א יום. ד) ג"א ל"ג הא תלת. ה) ג"א אורייתא דבע"ס. ו) ג"א דער. ז) ג"א שביעי. ח) ג"א אשתכליל.

סאמר

הסולם

ויכל אלקים ביום השביעי

וביה אשתכלל עלמא, דאיהו קיומא דכלא: הכתוב, ויכל אלקים ביום השביעי, היינו תורה שבעל פה דהיינו המלכות שהיא יום השביעי. כי ז"א כולל ששת ימים. שהם חגיגת נה"י והנוקבא, היא מלכות יום השביעי. ובו נשתכלל העולם, כי הוא הקיום של הכל. מלאכתו אשר עשה, ולא כל מלאכתו, דהא תורה שבכתב אפיק כלא בתוקפא דכתב דנפק מחכמתא, נאמר מלאכתו אשר עשה, ולא נאמר כאן ויכל אלקים ביום השביעי את כל מלאכתו אשר עשה, הוא משום שהתורה שבכתב, שהוא ז"א, הוציא וגמר הכל בתוקף הכתב, שהם המוחין, היוצאים ונמשכים מהחכמה, שהוא או"א עלאין. ונמצא שעוד לא נגמר כל מלאכתו ביום השביעי שהיא מלכות אלא ע"י הז"א. וע"כ נאמר בו רק מלאכתו אשר עשה, ולא כל מלאכתו. וביאור הדברים להלן בדיבור הסמוך.

קפא) תלת זמנין הכא ביום השביעי, ויכל וגו', וישבות וגו', ויברך

וגו' הא תלת: שלש פעמים נאמר כאן ביום השביעי, ויכל אלקים ביום השביעי, וישבות וגו', ויברך וגו', הרי נאמר שלש פעמים. ויכל אלקים ביום השביעי דא תורה שבעל פה, דעם יום השביעי דא אשתכלל עלמא כדקא אמרן, ויכל אלקים ביום השביעי, היינו תורה שבעל פה, שהיא מלכות, נוקבא דז"א, ומדה השביעית (דפ"י דף מ"ז ע"ב)

לחגיגת נה"י דז"א, כי עם יום השביעי הוה, נשתכלל ונגמר העולם כמו שאמרנו. ביאור הדברים. כי מעשה בראשית הוא יסודא ועקרא לכל מה דייתי ויתחדש בעלמא לבתר כן, (כנ"ל באות קע"ד) ונמצא סו"ה ויכל אלקים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה, הוא יסוד ושורש של גמר התקון העתיד לבא אחר השתא אלפי שני. ונודע שענין גמר התקון סובב רק על המלכות דמלכות שה"ס עצם המלכות, שאין לה תקון בשתא אלפי שני, (כנ"ל דף מ"ו ד"ה ביאור) ונמצא שמלכות דמלכות זו, הי"ס התכלית שבשביל גילוייה נבראו כל מעשה בראשית שבששת ימים, וז"ס שז"א ונוקביה הי"ס פריט וכלל, כי הז"א שה"ס ששת ימי בראשית, וכן בחינת שתא אלפי שני הוא פריט, דהיינו שבו יוצאים כל פריטי המציאות בלי חסרון כל שהוא, והם מתגלים בשתא אלפי שני בזה אחר זה, והנוקבא שה"ס יום השביעי, מלכות, היא מקבלת ממנו בחינת כלל, דהיינו שכל אלו הפרטים שבשתא אלפי שני, מגלים את שלימותה בגמר התקון, דהיינו באלף השביעי, ומבחינת יסודא ועקרא להעמיד לבא נמצא, יום השביעי, שהוא בחינת גמר התקון שנחקבל מכל פריטי הבריאה שבששת ימי בראשית. וז"ס אתה קדשת את יום השביעי לשמך, דהיינו בשביל המלכות הנק' שם

בראשית

ק"ז

קפב) * וישבות ביום השביעי, דא יסודא דעלמא, בספרא דרב ר' יבא סבא דא יובלא, ועל כך כתיב הכא מכל מלאכתו ידכלא נפיק מניה. ואנן, ד דא יסודא כדקאמרן דהא נייחא ביה הוה, יתיר מכלא.

מסורת הזהר

(א) וישבות ביום השביעי, ח"א נט, ח"ב פח. ת"ז תקי מ"ז פד. ז"ח יתרו ל"ב סד שמח. ל"ג טא שיר. חלופי גרסאות: א ב"א ייסא, וב"א המנוגא. כ ג"א דכלא ביה וכלא. ג ב"א ואנן לא תנן התם אלא. ד ב"א דקאמרן. וב"א כדקא אמרן. וב"א דקא אמרן. ט ב"א הוי.

ויכל אלקים ביום השביעי

הסולם

מאמר

דכלא נפיק מניה, בספרו של רבי יבא הוקן כתוב, שוישבות וגוי הוא על יובל, דהיינו הארת השמאל שבבינה, שה"ס נקודת השורק, וע"כ כתוב כאן מכל מלאכתו, משום שהכל יוצא ממנו, פירוש. כי בהכי, ויכל, אומר לעיל (באות ק"פ) מלאכתו אשר עשה וקא כל מלאכתו, דהא תורה שבכתב אפיק כלא בתוקפא דכתב דנפק מחכמתא, כי בויכל, שה"ס תכלית שמים וארץ, לא היה יכול לומר, כל מלאכתו, כי עדיין לא נגמר אלא בבחינת יסודא ועקרא בלבד, ורק תושב"כ, שה"ס ז"א, מוציא וגומר כל המלאכה בתוקף המוחין דכתב היוצאים מחכמה, דהיינו ע"י הארת החכמה, הנמשכת בתוקף וכגבורות מהשמאל שבבינה החוזרת להיות חכמה. אבל כאן בוישבות, שה"ס הארת השמאל הנמשך מהבינה הנקראת יובלא, הרי מכאן יוצאים כל המוחין המביאים את גמר התקון, ע"כ נאמר כאן מכל מלאכתו אשר עשה, כי מכאן נגמרת כל המלאכה. ואנן, דא יסודא כדקאמרן, דהא נייחא ביה, הוה יתיר מכלא, ואנו אומרים, שוישבות קאי על יסוד, ולא על יובלא, כי המנוחה שבו הוא יותר מכל, כלומר, השביתה שבהארת יסוד, הוא מגולה יותר מהשביתה שבהארת יובלא, ע"כ מוכיח ר"ש, אשר וישבות, זה יסוד, ולא יובלא. פירוש. ר"ש אינו חולק על רבי יבא סבא, אלא מוסיף על דבריו, כי גם ר"ש מודה שסוד השביתה ה"ס הארת יובלא, דהיינו קו שמאל אשר בבינה, אלא שאומר, שהכתוב וישבות, קאי על היסוד המאיר הארת יובלא הזו אל המלכות, כי הארת שמאל אינו נשלם רק בהיסוד, שבו סוד השביתה והמנוחה הגמורה.

ויברך

שם, תכלית מעשה שמים וארץ, היא בחינת התכלית המקובל מכל פרטי הבריאה שבשמים וארץ שבששת ימי בראשית. כמו שמסיים, וברכת מכל הימים וקדשתו מכל הזמנים, הרי שששת ימים הם פרט. ויום השביעי הוא כלל, דהיינו התכלית של ששת הימים. ומבחינה זו נאמר ויכל אלקים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה. כי יום השביעי היא קבלת התכלית שמים וארץ. וויש דעם יום השביעי דא אשתכלל עלמא, שקיבל התכלית ונשתכללו.

ומלבד האמור מבחינת התכלית המרומז בויכל, הרי נוהג גם בחינת מוחין ביום השביעי, ומוחין באים תמיד בסוד ג' קוין הנמצאים מג' נקודות חולם שורק חירק כנ"ל (בראשית א' דף ט"ז ד"ה וזה) ועליהם נאמר, וישבות ויברך ויקדש. וישבות ה"ס קו שמאל ויברך ה"ס קו ימין, ויקדש ה"ס קו אמצעי. כמו שהזהר מבאר לפנינו. וזה אמרו תלת זמנין הכא ביום השביעי, ויכל וגוי וישבות וגוי ויברך וגוי. ויכל ה"ס אור התכלית, וישבות ה"ס הארת המוחין בבחינת קו שמאל, ויברך ה"ס סו ימין של המוחין. וכל אלו הג' נקראים שביעי, להיותם סוד הג'ר. אבל הארת קו אמצעי של המוחין, המרומז בויקדש וגוי, אינו נקרא שביעי להיותו מכריע בסוד מסך דחירק, וע"כ לא נאמר ויקדש את יום השביעי, אלא ויקדש אותו, שה"ס אות ברית, כמו שמבאר הזהר לפנינו.

קפב) וישבות ביום השביעי דא יסודא דעלמא: וישבות ביום השביעי הוא יסוד העולם. בספרא דרב יבא סבא דא יובלא, ועל כך כתיב הכא מכל מלאכתו, (דפו"י דף מ"ז ע"ב)

קפג) ויברך אלקים את יום השביעי, דא כהן גדול, דמברך לכלא, והוא נטיל ברישא, ה' דתנן כהן נוטל בראש, וברכאן ביה שריין לברכא. ואקרי שביעי. רבי ייסא סבא אמר, ה' הני תרי, ה' חד ביסודא דעלמא איהו, וחד בעמודא דאמצעייתא. ו

קפד) וכן ויקדש אותו, למאן, לההוא אתר, ה' דאת קיימא, ביה שריא, כד"א כוהרנני אותו ואת נוהו, ובהאי אתר שריין כל קדושין, לעילא, ונפקי מניה לכנסת ישראל, למיהב י"א לה יכ תפנוקא, ג' לחם פנג, ואזלא הא כמה דכתיב

מסורת הזהר

(א) ויברך—יום השביעי, ח"ב מה. ח"ג קמה. ת"ז תקי' כ"ד סט. ז"ח יתרו ל"ג טא שטו. תק"ח קי"ב טד שא. (ב) והראני אותו ואת נוהו, (שמואל ב', ט"ו) ח"א צד. ג) לחם פנג, ח"א רלה: רמה: רמו.

חלוסי גרסאות: א ג"א ל"ג דתנן כהן נוטל בראש. ב ג"א כהן גדול. ג ג"א ייבא. ד ג"א הני תריין ביסודא דעלמא איהו, וכן (אה"ל). ו ג"א הני תרי יום יום חד. ז ג"א ל"ג חד. ח ג"א מוסיף אבל הני תלת [שביעי] חד במעלי שבתא דליליא וחד דיומא וחד דעלמא דאתי דאיהו שבת הגדול. ז ג"א ל"ג וכן. ח ג"א ל"ג ויקדש. ט ג"א דאחיקיימא (ד"ק) י ג"א דלעילא. יא ג"א ליה. יב ג"א תפנוקי.

מאמר

הסולם

ויכל אלקים ביום השביעי

היסוד נק' כל והכתוב ויברך קאי על עמוד האמצעי, כלומר על הארת קו אמצעי המכריע בין הקוין ימין ושמאל. ונמצא שרבי ייסא סבא מבאר את ג' שביעי בג' הקוין, ויכל שהוא הארת יסוד לקו ימין וישבות לקו שמאל, ויברך לקו אמצעי. קפד) וכן ויקדש אותו, למאן, לההוא אתר דאת קיימא ביה שריא, כד"א והראני וגו': וכן, אר"ש, שהכ' ויקדש אותו קאי ג"כ על היסוד, כי נאמר ויקדש אותו, ואינו אומר למי, כמו שאומר בויכל ובוישבות ובויברך, והוא דקאי על אותו מקום שאות הברית שורה בו, דהיינו יסוד, כי המלה אותו הוא מלשון אות ברית, וכמ"ש והראני אותו ואת נוהו, שאותו קאי על יסוד, ונוהו על המלכות כנודע, כן אותו שבכאן קאי על היסוד. פירוש, כי ב' בחינות יש ביסוד (א) היא הארת השביתה שמקבל מיובלא, וע"ז אומר לעיל אשר וישבות וגו' הוא יסוד. (ב) שהוא הנושא אל המסך דחירק, שהת"ת מכריע על ידו בב' הקוין ימין ושמאל, ומבחינה זו אומר כאן אשר ויקדש אותו הוא ג"כ יסוד, כי הוא מכריע בין ב' הקוין הנרמזים בוישבות ובויברך.

ובהאי אתר שריין כל קדושין לעילא, ונפקי מניה לכנסת ישראל למיהב לה תפנוקא לחם פנג: ובמקום ההוא, דהיינו בהיסוד, שורות כל הקדושות למעלה, ומשם יוצאים לכנסת ישראל

קפג) ויברך אלקים את יום השביעי דא כהן גדול דמברך לכלא והוא נטיל ברישא, הכי ויברך וגו' קאי על כהן גדול שהוא מברך לכל, והוא לוקח בראש. דתנן כהן נוטל בראש דתנן, כהן לוקח חלקו בראש כל המסובים. וברכאן ביה שריין לברכא ואקרי שביעי, והברכות שורים בו, לברך לכל, והוא נקרא שביעי, פירוש ויברך ה"ס הארת קו ימין, הנמשך מאר"א עלאין, הנק' כהן גדול, והם בחינת חסדים בסוד זווג דלא פסיק, וז"ש וברכאן ביה שריין לברכא, והוא בחינת ראש, (כמ"ש לעיל דף ל"ו במראות הסולם דיה ולפיכך ע"ש) וע"כ בא עליהם הרמז כהן נוטל בראש, וכן אומר הזהר (להלן דפו"י דף קמ"ז ע"א), דאבא עלאה ואמא עלאה ה"ס תפילין שבראש וה"ס כהן נוטל בראש ע"ש. והנה נתבאר ב' הקוין המאירים בסוד שביעי קו ימין בויברך וגו', קו שמאל בוישבות וגו'. רבי ייסא סבא אמר, הני תרי, חד ביסודא דעלמא איהו וחד בעמודא דאמצעייתא: רי"ס אמר, אלו השנים, דהיינו ויכל וגו' ויברך וגו', אחד קאי על יסוד העולם ואחד על עמוד האמצעי שהוא ת"ת. פירוש, כי מובא לעיל שרבי ייסא סבא ביאר הכי וישבות על יובלא, וכמ"ש בדיבור הסמוך, ועתה מבאר שני הכתובים, הנשארים, אשר ויכל וגו' קאי על הארת היסוד, והוא מלשון כל, כי (דפו"י דף מ"ז ע"ב)